

[TGDF Gıda Kongresi '11]
"global gelecek global iş birliği"

Gıda Endüstrisi ve Rekabet Politikası: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme

*Gıda Kongresi '11
22 Kasım 2011, İzmir*

Dr. Murat ÇETİNKAYA

Sunum Planı

- Rekabet hukuku araçları
- Pazar (alım – satım) gücü
- Pazar gücü nasıl dengelenir?
- Rekabet hukukunun rolü
- RK ne yaptı?
- Ne yapılabilir / Öneriler
 - Sektör / Kamu / RK
 - Davranış Kodu / Ombudsmanlık

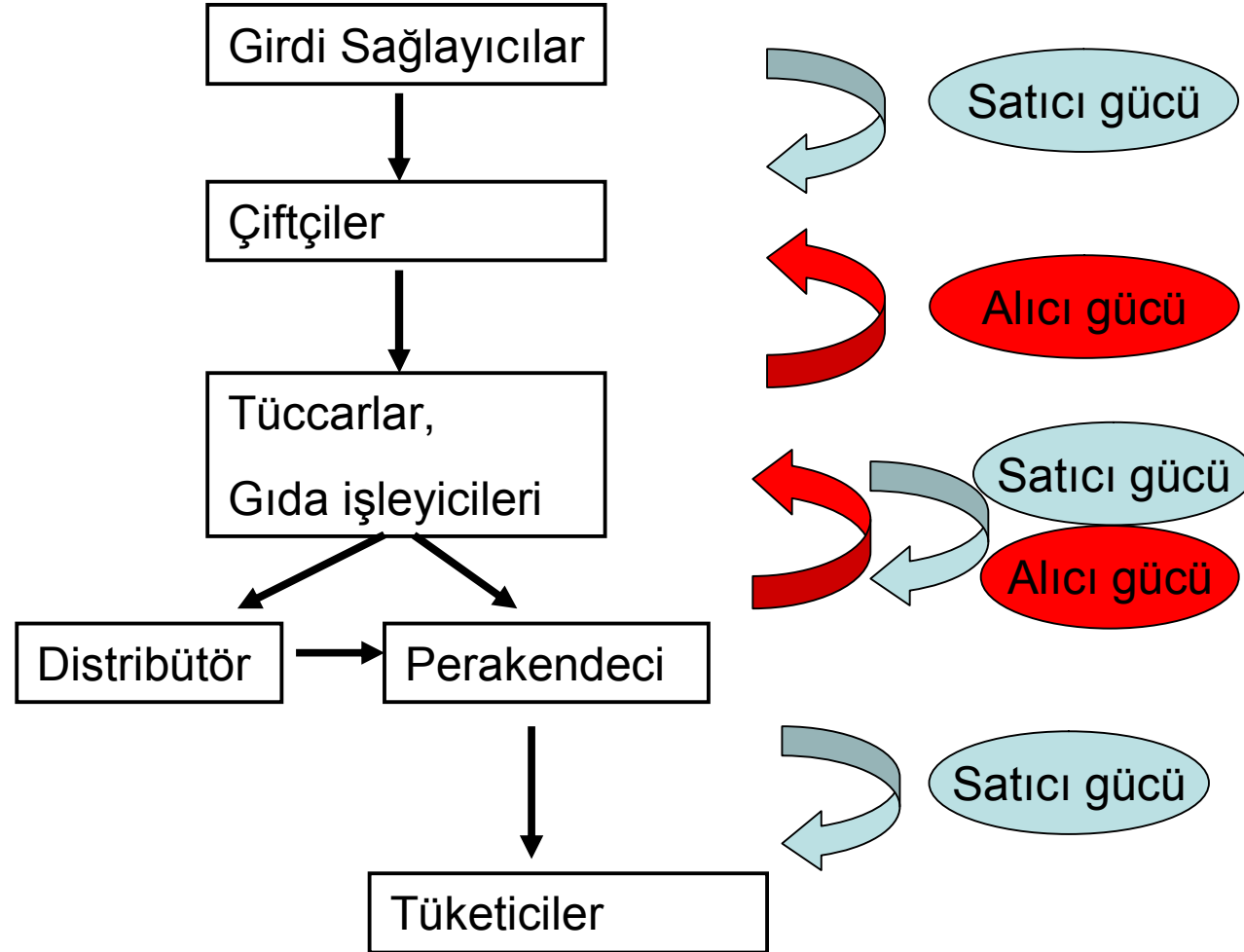

Rekabet Hukuku Araçları

- 4. madde:** Teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar
 - 5. madde:** Muafiyet
 - 6. madde:** Hakim durumdaki teşebbüsün hakim durumunu kötüye kullanması
 - 7. madde:** Birleşme ve devralmalar
- BD ilişkin Tebliğ (2010/4)
- +** Rekabet Savunuculuğu

Pazar Gücü

Pazar Gücü Nasıl Dengelenir?

- Telafi edici – karşı güç
 - Alım veya satım taraflarının yatay/dikey işbirliği
 - Lobi grupları ve diğer sosyal platformlar
- Kamusal (hükümet) müdahaleler(i)
 - Telafi edici
 - Sektör veya ürün spesifik
 - Yasal düzenlemeler
- Rekabet Politikası (Antitröst ve BD)

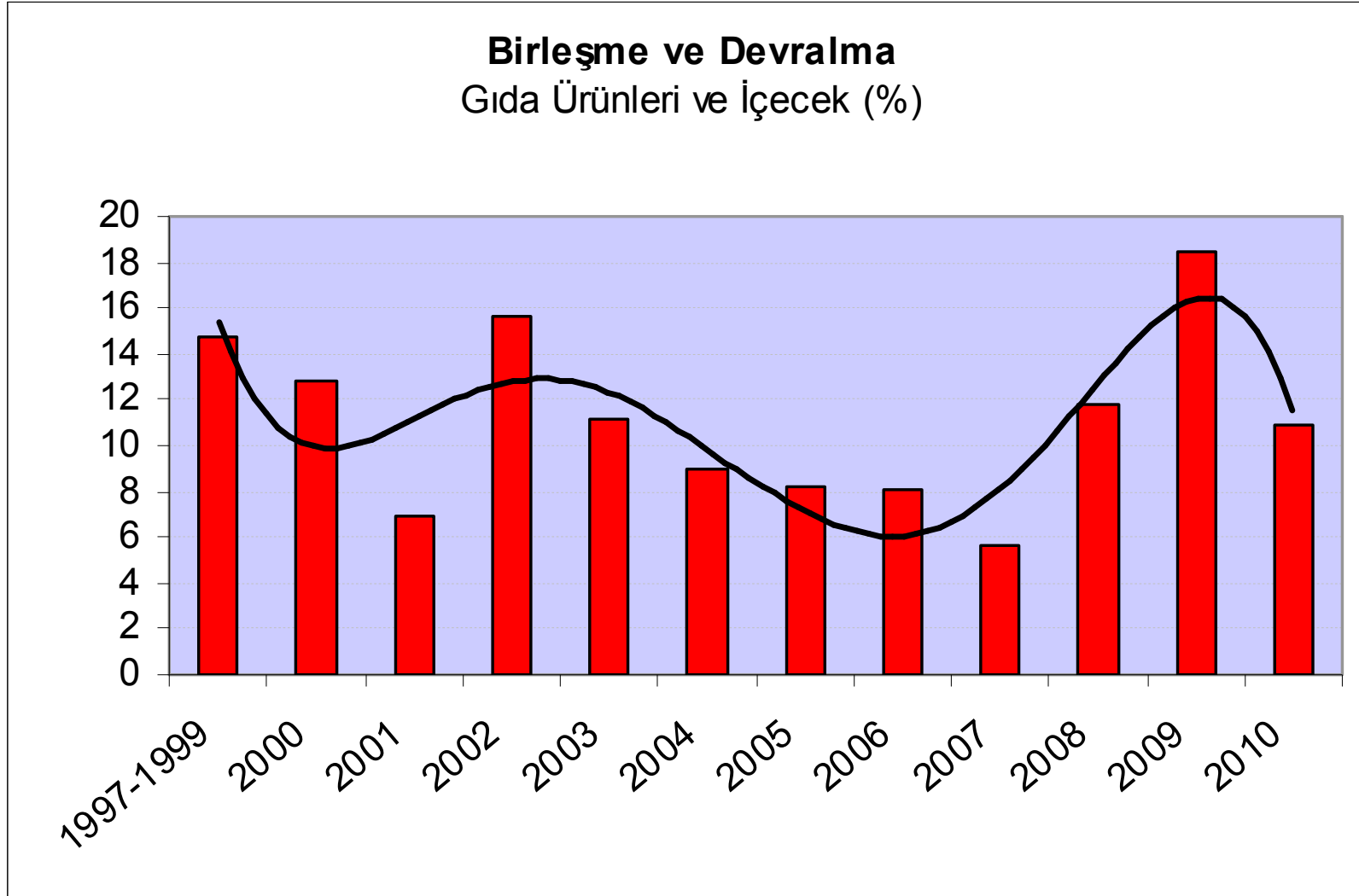

Rekabet Hukukunun Rolü

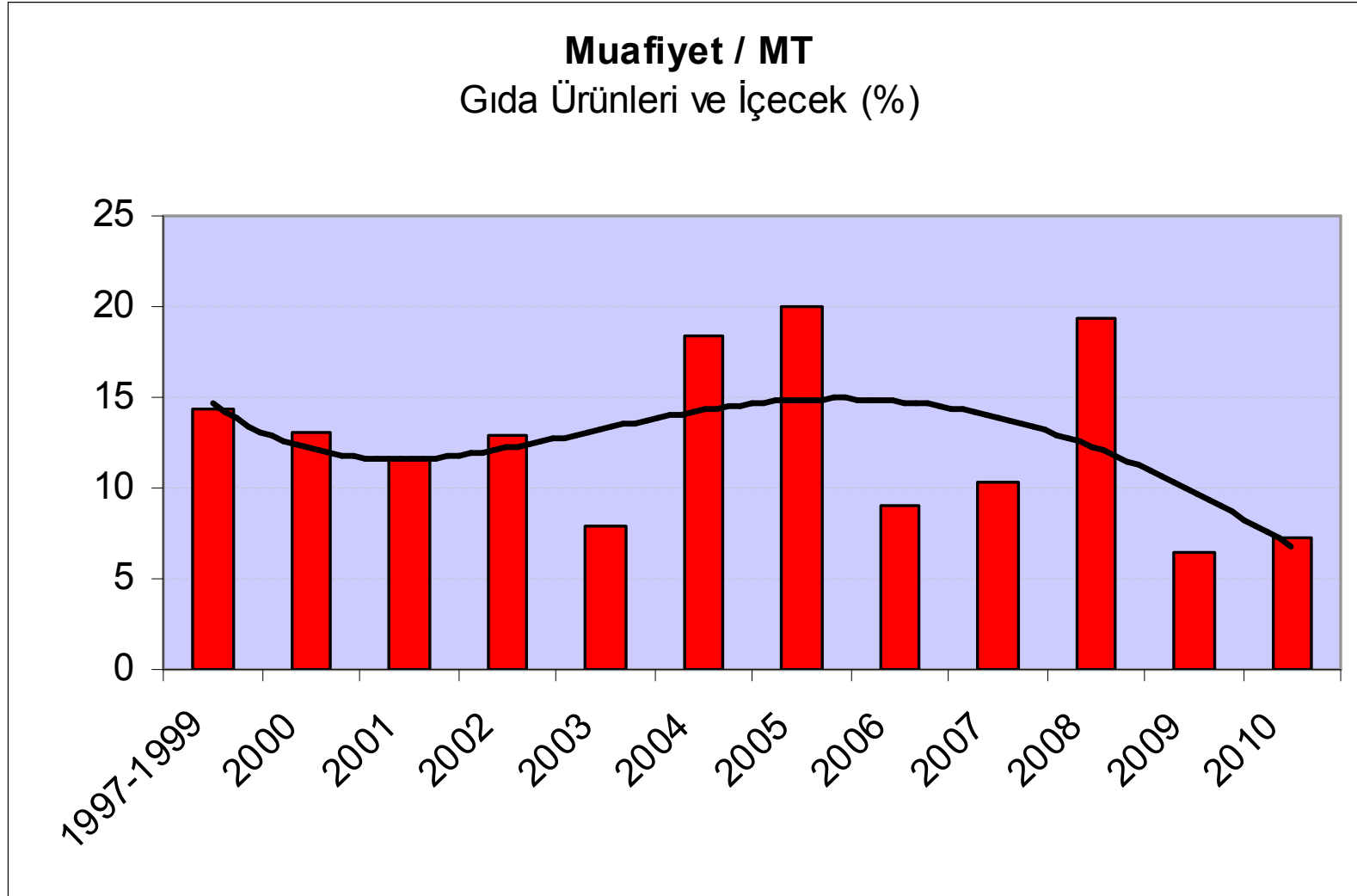
- Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların denetlenmesi/engellenmesi
 - Yatay anlaşmalar (müşteri/pazar paylaşımı, fiyat anlaşmaları, vb. kartel davranışları)
 - Dikey anlaşmalar (münhasırlık uygulamaları, paralel ticaretin engellenmesi, fiyat tespiti vb.)
- Hakim durumun kötüye kullanılmasının engellenmesi
 - Tüm yıkıcı ve dışlayıcı davranışların engellenmesi
 - Giriş engellerinin ortadan kaldırılması
- Birleşme ve Devralmalar
 - Pazar gücünün oluşumunun kontrol altında tutulması
- Rekabet Savunuculuğu
 - Örn: Perakende Sektör Araştırması
 - Mevzuat, uygulama ve yapısal sorunlara ilişkin görüşler

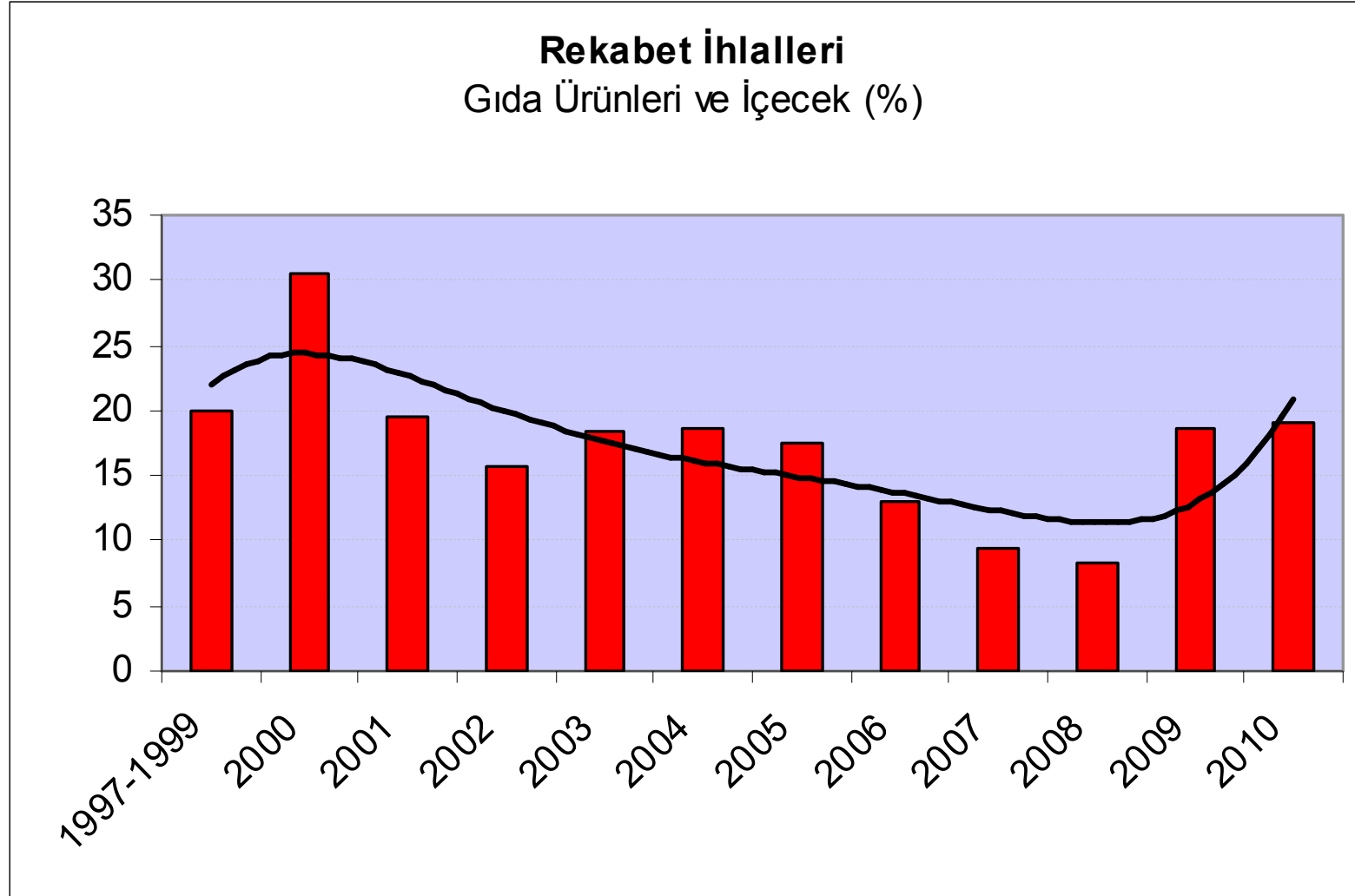
RK Ne Yaptı? (1/4)

RK Ne Yaptı? (2/4)

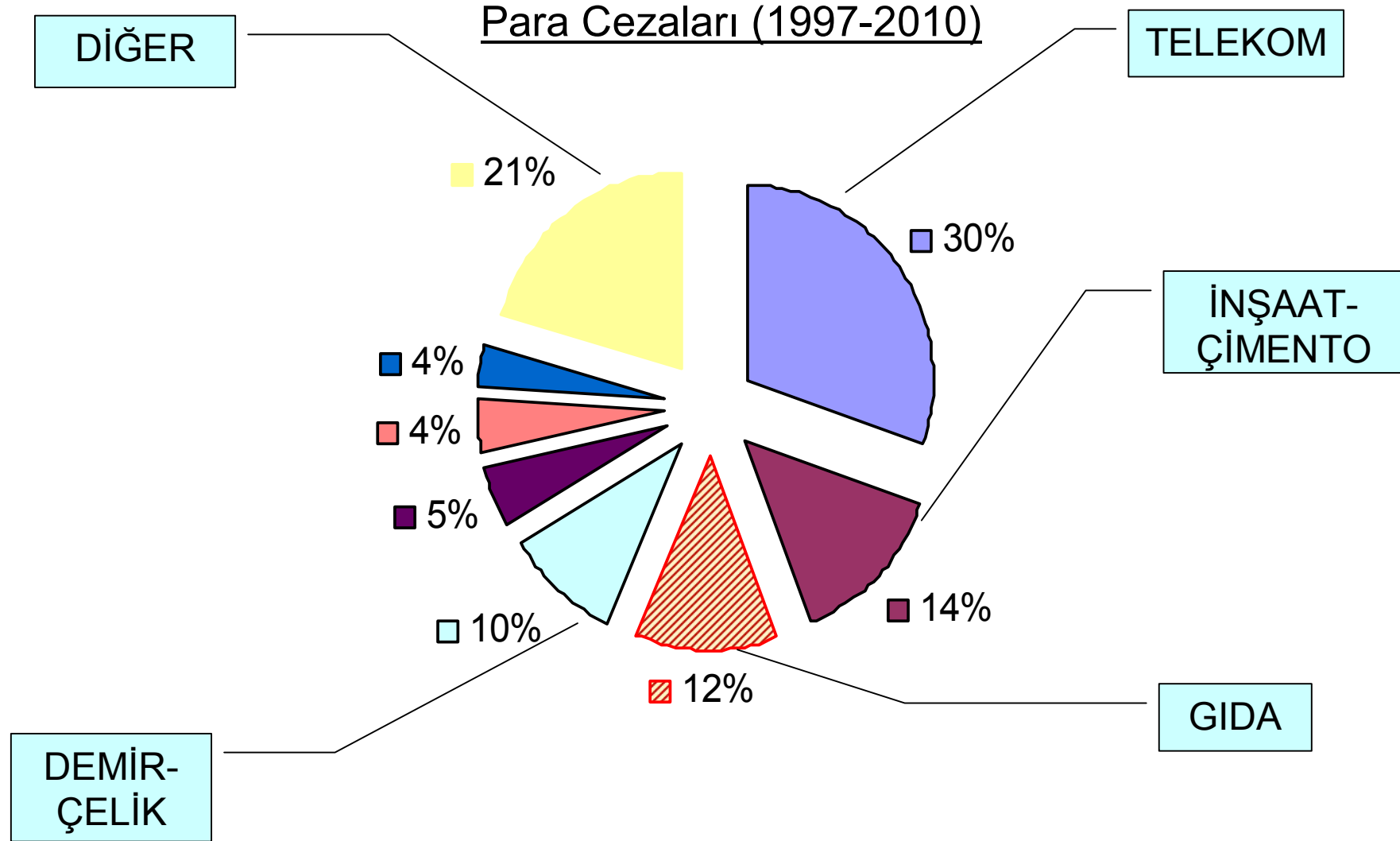

RK Ne Yaptı? (3/4)

RK Ne Yaptı? (4/4)

Ne Yapılabilir / Öneriler (1/4)

[TGDF Gıda Kongresi '11]
"global gelecek global iş birliği"

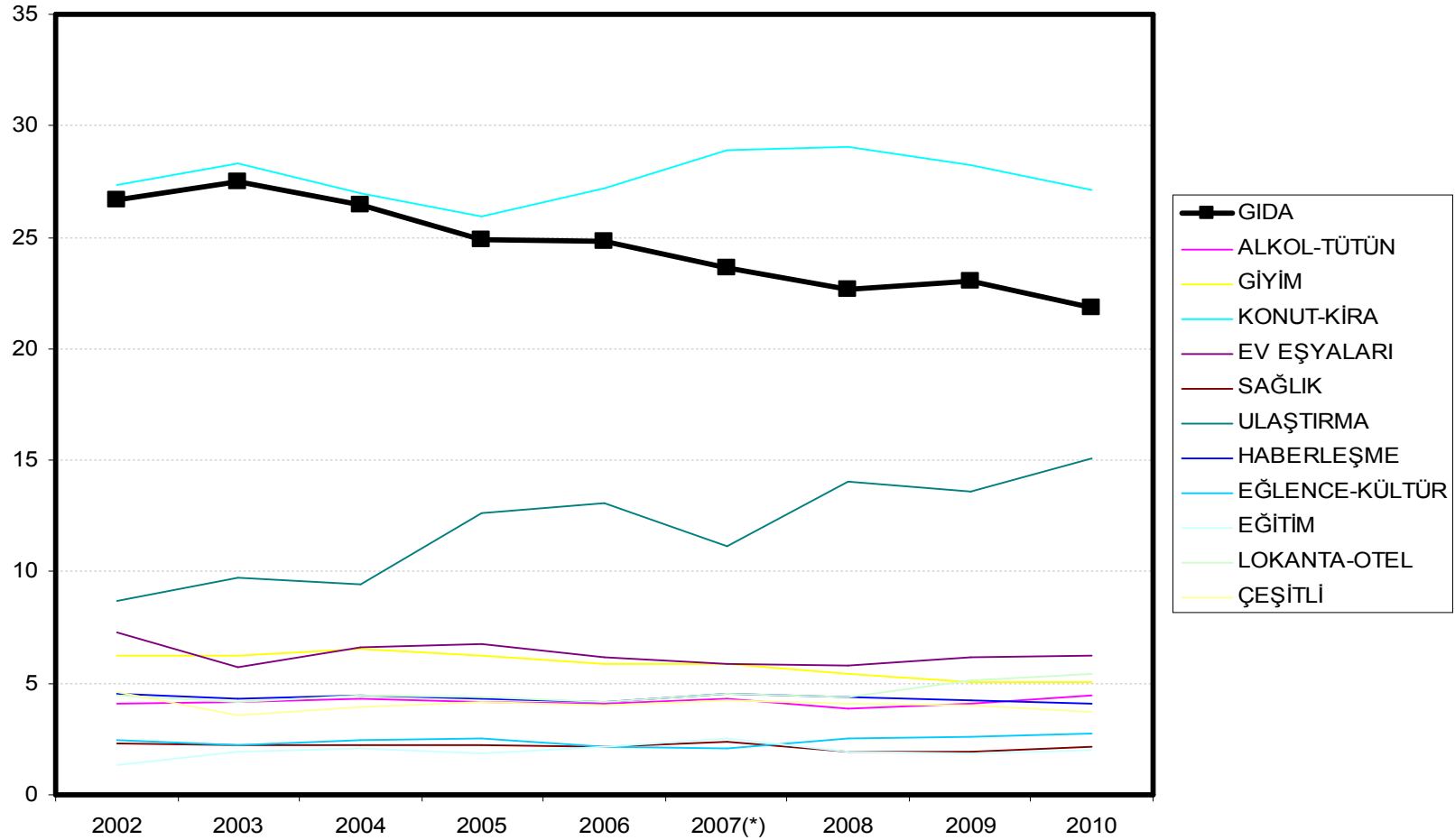
- SEKTÖR : Sektörel örgütlenme
 - Standartlar, kalite, sürdürülebilirlik
 - Otoritelerle sıkı işbirliği ve paylaşım
 - Ombudsmanlık
- KAMU : Öngörülebilir politikalar
 - Zorunlu ve sorunlu mevzuat düzenlemeleri
 - Etkin/etkili denetim ve caydırıcı uygulama
 - Uzun soluklu bir Gıda / Tarım / Hayvancılık / Balıkçılık Politikası
 - Ayrıntılı, anlaşılabilir ve kolay ulaşılabilir istatistiki bilgiler
 - Teşebbüslerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesi
 - Tarım / Hayvancılık politikası ve rekabet kuralları
 - AB ile paralellik

Ne Yapılabilir / Öneriler (2/4)

[TGDF Gıda Kongresi '11]
"global gelecek global iş birliği"

Yıllar itibarıyla hanehalkı tüketim harcamaları dağılımı (%)

Ne Yapılabilir / Öneriler (3/4)

[TGDF Gıda Kongresi '11]
"global gelecek global iş birliği"

REKABET KURUMU

- Rekabet etme (teşebbüs) özgürlüğü ve hakkı
- Hatalı negatif ve hatalı pozitif kararların minimize edilmesi
- Tüketici yararına, gelişme-ilerleme-yenilik sağlayan uygulamaların teşvik edilmesi / Sektördeki yatay-dikey ilişkilerin yakından takibi
- Pazar gücüne yönelik ayrıntılı *case-by-case* hassasiyet
- Sektöre özgü farklı bildirim eşikleri
- Daha etkin ve geniş katılımlı bir rekabet savunuculuğu
 - Perakende sektör incelemesi

Ne Yapılabilir / Öneriler (4/4)

[TGDF Gıda Kongresi '11]
"global gelecek global iş birliği"

DAVRANIŞ KODU / Öz-Düzenleme

- Ortak irade (Sektör ve Kamu) ile oluşturulan "Davranış Kodu"
- Öngörülebilirlik / Risklerin ve maliyetlerin orantısız dağılımı
- Türk gıda sektörüne özgü
 - Kurallar bütünü
 - Çözüm mekanizmaları / Ombudsman / Anlaşmalar için kılavuz / Raf yeri yönetimi / Ödeme koşulları
 - Pazar payı eşikleri
- Kuralların bağlayıcılığı
 - Kurallar bütünü bakımından
 - Büyüklük bakımından

Sabrınız için teşekkürler...

Dr. Murat ÇETİNKAYA
mchetinkaya@rekabet.gov.tr